Udskriftsdato: 30. oktober 2026 (Gældende)

Oplysninger i en konsulær sag om en dansk statsborger, der afgik ved døden i udlandet, kunne undtages fra aktindsigt. Sag nr. 26/01214

Ministerium: Folketingets Ombudsmand

Oplysninger i en konsulær sag om en dansk statsborger, der afgik ved døden i udlandet, kunne undtages fra aktindsigt. Sag nr. 26/01214

Svar til klager

20. marts 2026

Sag nr. 26/01214

Udenrigsministeriets afgørelse om aktindsigt af 11. februar 2026

Jeg har nu færdigbehandlet din klage over Udenrigsministeriets afgørelse af 11. februar 2026 om aktindsigt i dokumenter i en konsulær sag om en fængslet dansk statsborger, der afgik ved døden.

Udenrigsministeriet undtog ved afgørelsen af 11. februar 2026 en række interne mails og notater fra aktindsigt under henvisning til offentlighedslovens § 23, stk. 1, nr. 1, hvorefter retten til aktindsigt ikke omfatter interne dokumenter. Udenrigsministeriet henviste til, at ministeriet og de diplomatiske repræsentationer udgør én fælles tjeneste og er én myndighed, jf. § 2 i lov om udenrigstjenesten.

Udenrigsministeriet vurderede, at de undtagne dokumenter indeholdt oplysninger om sagens faktiske grundlag, der var omfattet af ekstraheringspligten i offentlighedslovens § 28, stk. 1. Ministeriet undtog imidlertid de pågældende oplysninger fra aktindsigt under henvisning til offentlighedslovens § 30, nr. 1, som fastsætter, at retten til aktindsigt ikke omfatter oplysninger om enkeltpersoners private, herunder økonomiske, forhold. Udenrigsministeriet undtog med samme begrundelse en række eksterne dokumenter i deres helhed.

Ministeriet har i sin udtalelse til mig af 9. marts 2026 anført, at det er ministeriets vurdering, at sagen indeholder oplysninger, som efter den almindelige opfattelse i samfundet bør kunne forlanges unddraget offentlighedens kendskab. Ministeriet har i den forbindelse lagt vægt på, at sagen vedrører en afdød person, og at de undtagne oplysninger relaterer sig til den afdøde og dennes pårørende. Ministeriet har nærmere oplyst, at der er tale om oplysninger om helbredsforhold, dødsårsag, strafbare forhold, forhold i fængslet, cpr-nummer, interne familieforhold samt oplysninger til brug for familiens overvejelser og ønsker vedrørende håndteringen af den danske statsborger efter dennes bortgang.

§ 30, nr. 1, i offentlighedsloven (lovbekendtgørelse nr. 145 af 24. februar 2020) har følgende ordlyd:

”§ 30. Retten til aktindsigt omfatter ikke oplysninger om

1) enkeltpersoners private, herunder økonomiske, forhold (…)”

Bl.a. følgende fremgår af bestemmelsens forarbejder (lovforslag nr. L 144 af 7. februar 2013):

”Ved vurderingen af, hvilke oplysninger der kan anses for at vedrøre ’private forhold’, må der – som efter den gældende lov – tages udgangspunkt i, om oplysningerne er af en sådan karakter, at de efter den *almindelige opfattelse i samfundet bør kunne forlanges unddraget offentlighedens kendskab*. (…)

…

Omfattet af nr. 1 er *særligt følsomme oplysninger*, såsom oplysninger om race og religion, oplysninger om strafbare forhold, helbredsforhold og lignende. Endvidere er *mindre følsomme oplysninger* omfattet, f.eks. oplysninger om CPR-numre, beskyttede adresser i folkeregisteret, beskyttede telefonnumre og oplysninger om eksamenskarakterer. ”

Af Mohammad Ahsan, Offentlighedsloven med kommentarer, 3. udgave (2022), fremgår desuden bl.a. følgende (s. 665 f.):

”(…) Også oplysninger om misbrug af nydelsesmidler og væsentlige sociale problemer vil være omfattet af bestemmelsen i § 30, nr. 1. Det samme gælder oplysninger om interne familieforhold, f.eks. adoptionsforhold, stridigheder og oplysning om selvmordsforsøg og ulykkestilfælde, ligesom det normalt gælder oplysninger om separationsbevilling eller om indgivelse af skilsmissebegæring samt oplysninger om, at en person er indlagt på sygehus. Endvidere må oplysninger om, at en person har søgt eller ikke har søgt asyl, betragtes som særligt følsomme oplysninger. ”

Jeg henviser endvidere til Mohammad Ahsan, s. 676, hvor bl.a. følgende er anført:

”En aktindsigtsanmodning, som de efterladte indgiver, vil (…) også skulle behandles efter offentlighedslovens regler om aktindsigt. I sådanne tilfælde kan myndigheden undtage oplysninger om den afdøde, der er omfattet af § 30, nr. 1 (…)”

På baggrund af det anførte ovenfor og efter min gennemgang af materialet i sagen har jeg samlet set ikke fundet grundlag for at tilsidesætte Udenrigsministeriets vurdering af, hvilke oplysninger der kan undtages fra aktindsigt i medfør af offentlighedslovens § 30, nr. 1.

Udenrigsministeriet undtog ifølge det oplyste i afgørelsen af 11. februar 2026 desuden en række oplysninger fra aktindsigt efter offentlighedslovens § 32, stk. 1, under henvisning til at der var tale om oplysninger udvekslet mellem Danmark og X-land som led i et diplomatisk samarbejde med forbehold om diskretion. Udenrigsministeriet har telefonisk bekræftet over for en af mine medarbejdere, at det drejer sig om oplysningerne i de eksterne dokumenter på akt nr. 726, og at der på aktens forside – som du fik udleveret i forbindelse med ministeriets afgørelse – således rettelig burde være henvist til offentlighedslovens § 32, stk. 1, i stedet for til offentlighedslovens § 30, nr. 1.

Udenrigsministeriet har om sin anvendelse af offentlighedslovens § 32, stk. 1, i udtalelsen til mig af 9. marts 2026 uddybende anført, at det er ministeriets vurdering, at der på tidspunktet for X-lands udenrigsministeriums afgivelse af dokumenterne til Danmark forelå en stiltiende forventning om fortrolighed, herunder under hensyntagen til den praksis og kultur med hensyn til fortrolighed, der findes i det pågældende diplomatiske samarbejde mellem Danmark og X-land.

Offentlighedslovens § 32 har følgende ordlyd:

”§ 32. Retten til aktindsigt kan af hensyn til rigets udenrigspolitiske interesser m.v., herunder forholdet til andre lande eller internationale organisationer, begrænses, i det omfang fortrolighed følger af EU-retlige eller folkeretlige forpligtelser el.lign.

Stk. 2. Retten til aktindsigt kan herudover begrænses, i det omfang det er nødvendigt til beskyttelse af væsentlige hensyn til rigets udenrigspolitiske interesser m.v., herunder forholdet til andre lande eller internationale organisationer. ”

Folketingets Ombudsmand har i flere tidligere sager anerkendt, at der i medfør af offentlighedslovens § 32, stk. 1, kan ske undtagelse af oplysninger fra aktindsigt under henvisning til folkeretlige sædvaner eller kutymer, herunder kutymer om diplomatisk samarbejde med forbehold om diskretion, og at der efter omstændighederne kan foreligge en berettiget forventning om hemmeligholdelse, uden at der i forbindelse med fremsendelse af dokumenter eller afgivelse af oplysninger foreligger en egentlig tilkendegivelse af, at danske myndigheder ikke bør offentliggøre dokumenterne eller oplysningerne. Jeg henviser til bl.a. sagerne FOB 2015-14 og FOB 2017-26.

I lyset af den nævnte praksis og efter min gennemgang af de pågældende dokumenter har jeg ikke fundet grundlag for at kritisere, at Udenrigsministeriet har undtaget oplysningerne i dokumenterne fra aktindsigt i medfør af offentlighedslovens § 32, stk. 1.

Jeg kan i forlængelse af ovenstående heller ikke kritisere Udenrigsministeriets vurdering af meroffentlighed i sagen.

Med venlig hilsen

for ombudsmanden

Jacob Christian Gaardhøje
Områdechef

Kopi til:

Udenrigsministeriet